

Gemeente Winterswijk

Accountantsverslag 2023

CONCEPT 3 23 mei 2024

stolwijk kelderman
accountants fiscalisten

Inleiding

Aan de gemeenteraad van de gemeente Winterswijk

Doetinchem, <datum>
<klantcode>

Geachte raad,

Wij hebben de jaarrekening 2023 van uw gemeente gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

Dit accountantsverslag kan het beste in combinatie met de jaarrekening over 2023 worden gelezen. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van Burgemeester en Wethouders (B&W).

Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken. Daarnaast hebben wij beoordeeld of het jaarverslag in overeenstemming is met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met het College van B&W en de ambtelijke organisatie. Wij hebben deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst met de financiële raadscommissie op 5 juni 2024.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Navigatie:
De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

Vorige pagina
Inhoudsopgave
Volgende pagina

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Onderbouwing oordeel

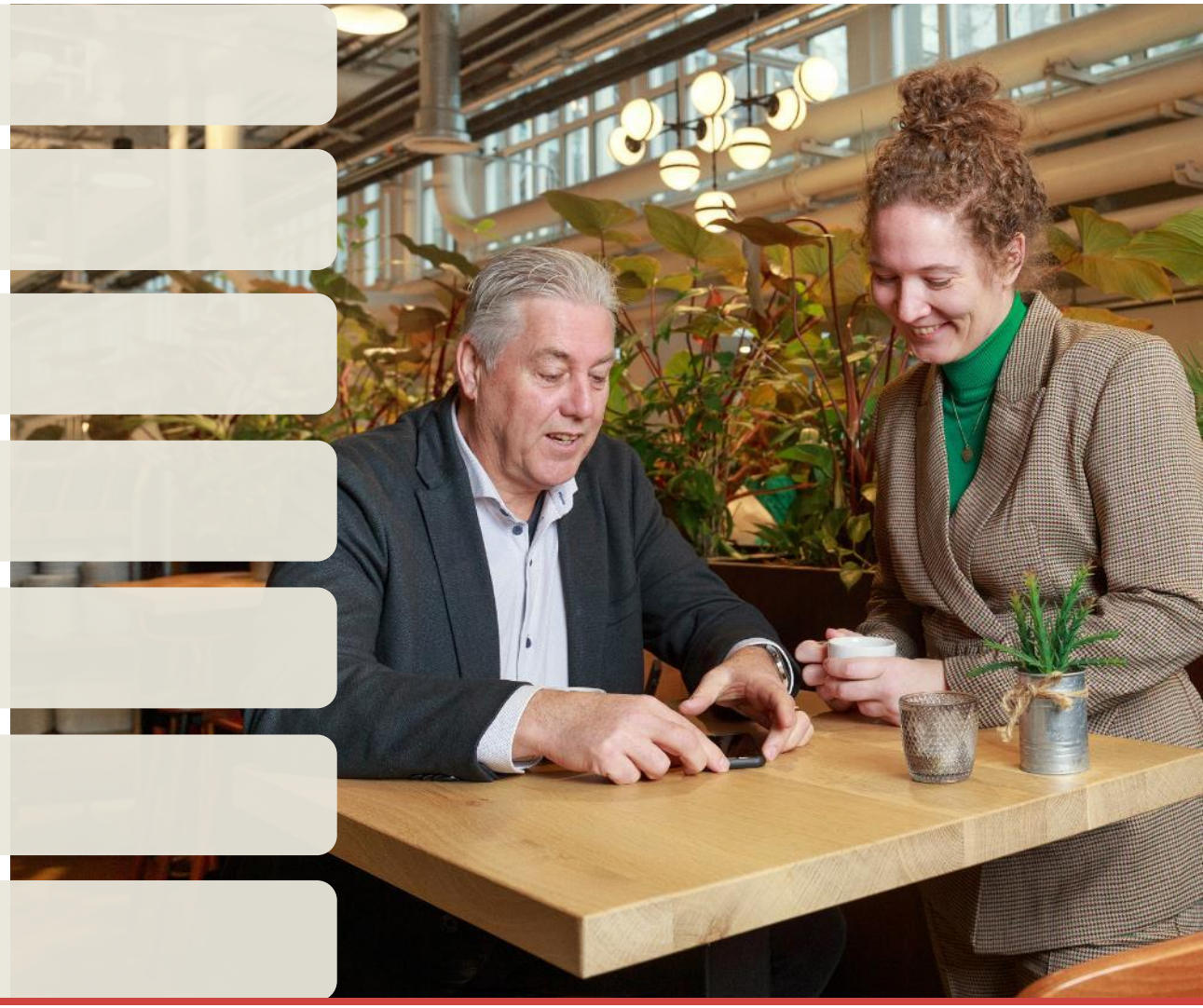
3. Aandachtspunten gemeenteraad

4. Jaarrekening

5. Interne beheersing

6. Onze verantwoordelijkheid

7. Afsluiting

Inhoudsopgave bijlagen

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

1. Kernpunten

Strekking controleverklaring [getrouwheid]
Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2023 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2023 van uw gemeente een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen en de baten en lasten in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (verder: Besluit Begroting en Verantwoording).

Rechtmatigheidsverantwoording
Tot en met het boekjaar 2022 hebben wij als accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening gegeven. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf kalenderjaar 2023 wijzigt dit in enkel een oordeel inzake de getrouwheid.

Het College van B&W neemt vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en licht daarmee haar handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. Door opname van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening valt deze onder het getrouwheidsoordeel en controleren we of de rechtmatigheidsverantwoording ‘juist’ is.

Wij vinden dat de opgenomen rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave van de werkelijkheid geeft.

Fraude en continuïteit
In onze controleverklaring beschrijven wij op welke wijze wij bij de controle hebben ingespeeld op risico’s die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Daarnaast beschrijven wij onze controleaanpak van de gehanteerde veronderstellingen inzake de financiële risico’s in relatie tot de financiële positie van uw gemeente. Voor wettelijke controles is het verplicht om over deze twee punten te rapporteren. In bijlage 1 staan de teksten die wij in de controleverklaring zullen opnemen.

Resultaat en financiële positie
Zowel de jaarrekening als het jaarverslag geven voldoende inzicht in de totstandkoming van het resultaat en de financiële positie. Het resultaat voor bestemming is € 2,5 miljoen positief. Na verwerking van de mutaties in de reserves bedraagt het resultaat € 8 miljoen positief. De huidige financiële positie voldoet.

Interne beheersing op orde
De interne beheersing vraagt aandacht. Hierover hebben wij in de managementletter gerapporteerd.

Controleproces goed verlopen
Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij hebben de onderlinge samenwerking tijdens het controleproces als transparant en plezierig ervaren. Kwalitatief zijn er verbeterpunten. Wij evalueren de controle en bespreken met elkaar de verbeterpunten voor volgend jaar.

2. Onderbouwing oordeel

Oordeel jaarrekening

Ons oordeel over de jaarrekening is goedkeurend. De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden binnen onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken.

WNT

Bij de controle van de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen die van invloed zijn op het oordeel.

SiSa

Bij de controle van de SiSa-verantwoording zijn geen afwijkingen die van invloed zijn op het oordeel maar zijn wel onzekerheden geconstateerd.

Jaarverslag

Wij hebben geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag (de programmaverantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening gezien.

2. Onderbouwing oordeel

Goedkeuringstolerantie

Voor het goedkeuren van de jaarrekening maken wij gebruik van de goedkeuringstolerantie, de materialiteit. Als er fouten zijn in de financiële overzichten die groot genoeg zijn om invloed te hebben op de keuzes die mensen maken, dan worden die fouten als belangrijk beschouwd en zijn daarmee materieel. De te hanteren materialiteit is wettelijk voorgeschreven in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden en bedraagt een percentage van de lasten plus de dotaties aan de bestemmingsreserves.

Niet gecorrigeerde controleverschillen

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van controleverschillen die niet in de jaarrekening 2023 zijn verwerkt. Met u hebben wij afgesproken welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 50.000 te rapporteren.

Omschrijving	Getrouwheid	
	Fouten	Onzekerheden
Voorziening voormalig personeel	€ 194.000	
Levering zorg WMO en jeugd		€ 2.709.000
H35B Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026		€ 212.000
TOTAAL	**€ 194.000**	**€ 2.921.000**

Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	€ 1.125.000
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	€ 3.749.000

2. Onderbouwing oordeel

Toelichting verschillen
Onderstaand geven wij een nadere toelichting op het geconstateerde controleverschil.

Fout: Voorziening voormalig personeel
De voorziening voormalig personeel dient voor de toekomstige verplichtingen van wachtgeld wethouders en voormalig wethouder die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Op basis van de maandelijkse uitkeringen van wachtgeld en pensioenbetalingen en rekening houdend met de leeftijdsverwachting is deze voorziening € 194.000 te hoog.

Onzekerheid: Levering zorg WMO en Jeugd
Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2023 voor € 12,8 miljoen controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 2.709.000, is geen (goedkeurende) controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Dit bedrag is als onzekerheid aangemerkt.

Eventuele reductie van de onzekerheid kan worden bereikt door een eigen onderzoek te doen naar de aan de zorgaanbieders geleverde prestaties. Uw organisatie heeft ervoor gekozen dit onderzoek niet uit te voeren.

Onzekerheid: H35B Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026
Wij zijn niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te baseren. Dit leidt tot een onzekerheid van € 212.000.

3. Aandachtspunten gemeenteraad

Hierna geven wij een toelichting op de aandachtspunten voor de controle 2023 zoals de financiële raadscommissie deze ons namens de gemeenteraad heeft meegegeven. Deze aandachtspunten liggen in het verlengde van onze controleopdracht en zijn daar onderdeel van. De financiële raadscommissie heeft ons 3 aandachtspunten meegegeven:

[1] Organisatie inkoop coördinatie;
[2] Aansluiting kredieten met investeringen;
[3] Normenkader voldoende borging voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Op de hierna volgende bladzijden gaan wij hier verder op in.

3. Aandachtspunten gemeenteraad

[1] Organisatie inkoop coördinatie

Een goed ingerichte inkoopcoördinatie is erop gericht om inkoopactiviteiten efficiënt, effectief en transparant te maken. De basis voor de inkoopcoördinatie is opgenomen in het inkoopbeleid, waarin de procedures, regels en verantwoordelijkheden voor inkoopactiviteiten worden weergegeven. Het beleid moet transparant en in overeenstemming met wet- en regelgeving zijn.

De gemeente Winterswijk heeft een eigen inkoopbeleid opgesteld in 2017.
Het inkoopproces is gedecentraliseerd. 88 budgethouders zijn verantwoordelijk voor het budget. Elke medewerker mag goederen en diensten bestellen (omgekeerd mandaat). Er zijn geen duidelijke procedures voor de beheersing van de bestellingen en de inkoopactiviteiten. Duidelijke procedures kunnen ervoor zorgen dat er geen willekeurige beslissingen worden genomen en dat de financiële middelen effectief worden benut.
De inkoopadviseur heeft een adviserende rol bij het onderhandelen, contracteren en beheren van leveranciersrelaties. Geen besluitvormende rol. Om die adviserende rol goed te kunnen vervullen dienen de behoeften van de gemeente inzichtelijk te zijn. Er wordt geen gebruik gemaakt van inkoopsoftware om het inkoopproces te stroomlijnen en te automatiseren, vanaf het aanvragen van offertes tot en met het contractenbeheer.

Inrichting van een meer gecentraliseerde inkoopcoördinatie zou kunnen zorgen voor uniformiteit, efficiëntie en een betere controle over de uitgaven. Een actief leveranciersbeheerprogramma om de prestaties van leveranciers te monitoren, relaties te onderhouden en eventuele problemen aan te pakken. Een goede inkoop coördinatie kan helpen bij kostenbesparingen en waarde-creatie, bijvoorbeeld door volumevoordelen te benutten en duurzamere inkopen te doen. Daarnaast kan een goede inkoopcoördinatie waarborgen bieden voor de naleving van wet- en regelgeving. Met name met betrekking tot aanbestedingen en mededinging. Dit om juridische risico's te minimaliseren.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd:

- *de inkoop coördinatie meer te centraliseren;*
- *minder budgethouders te onderkennen;*
- *ondersteunende software voor het gehele inkoopproces aan te schaffen;*
- *inkoopbehoeften in beeld te brengen;*
- *bestelmogelijkheden te beperken;*
- *preferente leveranciers in te stellen om inkoopvoordelen te behalen;*
- *een inkoopkalender op te stellen.*

Deze adviezen betreffen niet de inkoopcoördinatie van het Sociaal Domein. Zoals vorig jaar toegelicht in de managementletter is dit proces middels een samenwerking met een aantal gemeenten geregeld. Wij hebben in die managementletter stilgestaan bij de risico’s naar aanleiding van deze specifieke contracten.

3. Aandachtspunten gemeenteraad

[2] Aansluiting kredieten met investeringen

De basis voor het doen van investeringen ligt vast in de "Nota Waarderen en Afschrijven 2020“. Het College van B&W vraagt een krediet aan. Hetzij als onderdeel van de begroting, hetzij via een apart raadsvoorstel. Na goedkeuring door de Raad, is het krediet vastgesteld en wordt het opgenomen in de financiële administratie. Het krediet wordt in een aantal activa-items opgedeeld. Deze opdeling is niet eenduidig.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de opdeling van de kredieten in afzonderlijke activa-items zodanig te administreren dat dit achteraf eenvoudig herleidbaar is.

Wanneer de investering plaatsvindt en er facturen worden ontvangen, worden deze bedragen op het toegewezen krediet geboekt. Tussentijdse worden de kredieten - in de vorm van een overzicht in het financiële systeem - Key2Financiën - bewaakt. Daarnaast is er op intranet voor de budgethouders een overzicht met kredieten en gerealiseerde bestedingen beschikbaar gesteld. In deze voortgangsrapportages wordt geen inzicht gegeven in de aangegane verplichtingen op een krediet.
In de bestuursrapportage wordt van een aantal kredieten en de bestedingen de voortgang aan de Raad gerapporteerd. Eventuele nieuwe kredieten worden ook aanvullend in de bestuursrapportage aangevraagd.

Een overzicht van alle kredieten is - afgezet tegen de geboekte bestedingen - in de jaarrekening opgenomen. Dit overzicht is van belang om de rechtmatigheid op de bestedingen te kunnen vaststellen. De getoonde besteding moet aansluiten bij de investeringen zoals weergegeven in het verloopoverzicht van de materiële vaste activa. Het getoonde krediet moet ook aansluiten bij de raadsbesluiten. Eventuele overschrijdingen van de kredieten leiden (mogelijk) tot een begrotingsonrechtmatigheid.

Bij de jaarrekening 2023 hebben wij vastgesteld dat dit aansluit en het kredietoverzicht door verdichting beter leesbaar is.
Na afsluiting van het krediet worden de kapitaallasten vanaf het nieuwe begrotingsjaar maandelijks geboekt.
Hoewel de "Nota Waarderen en Afschrijven" aangeeft dat alle kredieten na 2 jaar moeten worden opgeheven, wordt dit in de praktijk niet altijd nageleefd.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de termijn van het open staan van kredieten op te rekken om zo bij langdurige projecten niet overbodige raadsvoorstellen te hoeven maken.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd om jaarlijks bij de jaarrekening een beoordeling uit te voeren om te bepalen welke kredieten daadwerkelijk kunnen worden afgesloten. En hier ook een kritische kijk op de werkelijke uitvoering bij te hanteren.

Bij de tussentijdse rapportages is € 5 miljoen voor de uitvoering doorgeschoven naar 2024.

Daarbij hebben wij het College van B&W geadviseerd alléén bij de jaarrekening te beoordelen welke kredieten open kunnen blijven staan.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd intern periodiek een aansluiting te maken tussen de kredieten volgens de financiële administratie en de raadsbesluiten.

.

3. Aandachtspunten gemeenteraad

[3] Normenkader voldoende borging voor rechtmatigheidsverantwoording

Een normenkader betreft de set aan regelgeving waaraan in het kader van de rechtmatigheid moet worden voldaan. Het is een overzicht van de relevante regelgeving van het Rijk en van de eigen gemeente. Onder gemeentelijke regelgeving worden verordeningen en raadsbesluiten verstaan. Regelgeving in het normenkader beperkt zich tot regelgeving waarin financiële beheershandelingen zijn opgenomen. Het is niet toegestaan om eigen verordeningen buiten beschouwing laten. De raad heeft het normenkader 2023 op 28 september 2023 vastgesteld. Dit bevat de relevante wet- en regelgeving;

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de regelgeving waar geen financiële beheershandelingen in zijn opgenomen te verwijderen, denk aan de bomenverordening, de waterwet en dergelijke.

In het normenkader 2023 is per abuis de legesverordening 2022 opgenomen.
In de managementletter hebben wij het College van B&W geadviseerd de verbijzonderde interne controle uit te voeren op de legesverordening van 2023. Dit advies is overgenomen.

Het BBV adviseert de bevoegdheden van het College van B&W niet op te nemen in het normenkader rechtmatigheid. Denk hierbij aan het intern inkoopbeleid. In het door de Raad vastgestelde normenkader is het intern inkoopbeleid niet opgenomen.

Op basis van de relevante bepalingen kan aan de hand van een risicoanalyse worden bepaald welke beheersingsmaatregelen moeten worden genomen.
De organisatie moet zodanig zijn ingericht dat de naleving van wet- en regelgeving (het normenkader) met voor de gemeente financiële consequenties zichtbaar en toetsbaar wordt vastgelegd. Het uiteindelijke resultaat is de rechtmatigheidsverantwoording waarin het College van B&W weergeeft aan de Raad in welke mate de wet- en regelgeving is nageleefd. In de controleplannen is per proces een risicoanalyse opgesteld.

Om het normenkader te kunnen gebruiken voor de interne beheersing en de rechtmatigheidsverantwoording is het vertaald naar een concreet toetsingskader. De relevante artikelen van de regelgeving waarin financiële consequenties uit voort kunnen komen, zijn vertaald in toetspunten.

Deze toetspunten worden beoordeeld door de Verbijzonderde Interne Controle.

4. Jaarrekening

4.1 Financiële positie

4.2 Kwaliteit jaarstukken

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

4.4 Overige bevindingen

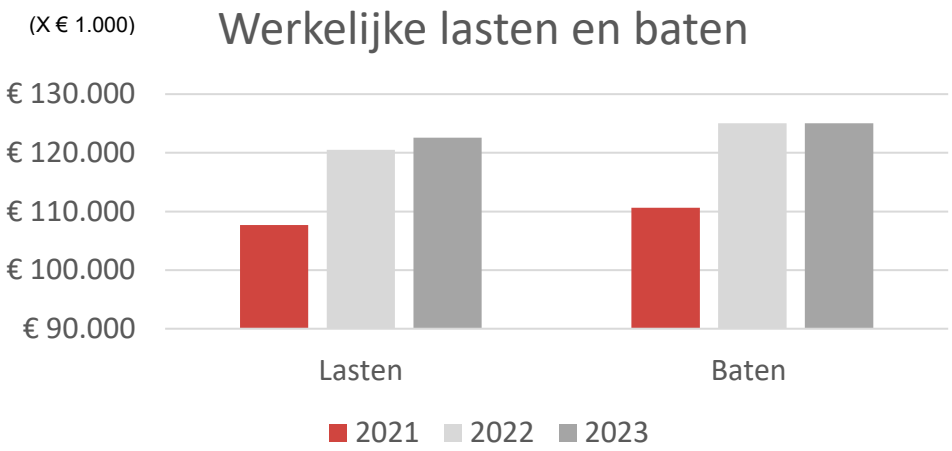
4.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van de baten en de lasten over 2023 en de financiële positie van uw gemeente per 31 december 2023.

Saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten over het jaar 2023 is € 2,5 miljoen positief. Na verwerking van de reservemutaties is dit € 8 miljoen positief.

Uit het verloop van de lasten en de baten blijkt de stijging in de omvang van de exploitatie en daarmee in de activiteiten van de gemeente.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van uw gemeente is ultimo 2023 € 60,9 miljoen (2022: € 54 miljoen). Hiervan is € 4 miljoen opgenomen in bestemmingsreserves (2022: € 4,4 miljoen). Van de bestemmingsreserves is een groot aandeel geoormerkt voor doorgeschoven activiteiten (€ 2,3 miljoen).

De solvabiliteit is 36% ten opzichte van vorig jaar 34%. De solvabiliteit geeft het aandeel van het eigen vermogen in het totaalvermogen weer. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, des te financieel gezonder de gemeente. De gemiddelde solvabiliteitsratio van gemeenten in Nederland tussen 25.000 en 50.000 inwoners is 40%. Het solvabiliteitsratio van Winterswijk is daarmee iets lager ten opzichte van de andere gemeenten.

Incidentele baten en lasten

Het resultaat wordt voor € 5,6 miljoen beïnvloed door incidentele baten en lasten. Het overzicht van incidentele lasten en baten toont het saldo van het resultaat dat incidenteel is en sluit niet aan op de tekstuele toelichting.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het overzicht van de incidentele baten en lasten in te richten op lasten en baten niveau in de realisatie en per regel een toelichting te geven op het incidentele karakter.

Daarnaast hebben wij het College van B&W geadviseerd het structurele begrotingssaldo te presenteren bij de incidentele baten en lasten.

4.1 Financiele positie

Van begroting naar realisatie

In de primitieve begroting is uitgegaan van een positief resultaat van nihil na verwerking van de reservemutaties. Tussentijds is dit tweemaal bijgesteld naar een verlies van € 1,9 miljoen en een voordeel van € 0,7 miljoen. Het gerealiseerde saldo is € 8 miljoen positief. Hiernaast laten wij u zien welke mutaties zich hebben voorgedaan ten opzichte van de primitieve begroting 2023.

Algemene uitkering

De onvoorspelbaarheid van de Algemene Uitkering speelt hierin een grote rol. De Algemene Uitkering is over 2023 € 3,3 miljoen verhoogd ten opzichte van de primitieve begroting.

Doorschuiven budgetten

Daarnaast wordt in totaal € 5,6 miljoen activiteiten met bijbehorende budgetten doorgeschoven naar 2024. Deze budgetten zijn gereserveerd in de bestemmingsreserve doorgeschoven budgetten.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de doorgeschoven budgetten in de volgende jaren te laten onderbouwen met een concreet, haalbaar en realistisch plan van aanpak, alvorens deze beschikbaar te stellen.

Opvang Oekraïners

Vanaf 2022 ontvangt iedere gemeente een normbedrag voor de opvang per Oekraïner. De werkelijke lasten van de gemeente Winterswijk zijn significant lager. Op basis van de definitieve beschikking van het Rijk over 2022 is het verschil tussen het normbedrag en de werkelijke kosten ten gunste van het resultaat 2023 gebracht. De afrekening over 2023 is op de balans als vooruitontvangen opgenomen, maar leidt in 2024 na definitieve afrekening naar verwachting tot een positief resultaat van € 2,5 miljoen.

Primitieve begroting	€	13
- Algemene uitkering	€	753
- Jeugdhulp	€	-726
- Noodfonds bestaanszekerheid	€	-446
- CAO personeel	€	-670
- Bedrijfsvoering	€	-317
- Rente	€	-295
- Diversen	€	-171
Prognose 1 (bestuursrapportage)	€	-1.859
- Algemene uitkering	€	1.600
- baten leges	€	500
- Uitkering BTW sport	€	300
- Klimaat akkoord	€	200
- Driehoeks initiatief Spoorbosje	€	-700
- Visie sociaal domein	€	-200
- Integrale ondersteuning	€	-300
- Door te schuiven naar 2024	€	2.353
- Diversen	€	-1.227
Prognose 2 (voortgangsrapportage)	€	667
- Algemene uitkering	€	999
- Jeugdhulp	€	-877
- Wmo: hulp bij huishoudens	€	108
- Opvang Oekrainers	€	1.564
- Energietoeslag	€	-507
- Baten leges	€	179
- Rente	€	469
- Stelpost prijsstijgingen	€	179
- Door te schuiven naar 2024	€	3.229
- Diversen	€	2.070
Werkelijk	€	8.080

4.2 Kwaliteit jaarstukken

Kwaliteit van de jaarstukken voldoende
De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. Uw gemeente kent 4 programma's. Daarnaast worden de algemene dekkingsmiddelen, overhead en vennootschapsbelasting separaat in een overzicht gepresenteerd.

Het inzicht in de begroting en de belangrijkste afwijkingen in de realisatie zijn per programma in het jaarverslag toegelicht. De toelichtingen op de afwijkingen kan inhoudelijk verbeterd worden.

Jaarverslag en paragrafen
Het jaarverslag met daarin de paragrafen voldoet aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

Wij hebben vastgesteld dat er geen tegenstrijdigheden zijn tussen het jaarverslag en de jaarrekening 2023.

Naleving van de verslaggevingsregels
Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het verloop van de vooruitontvangen specifieke uitkeringen van het Rijk in de jaarrekening van 2024 te koppelen aan de SiSa verantwoording.

Verloop van de controle
Het proces van het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2023 zodanig gepland om aan de financiële raadscommissie de gecontroleerde jaarrekening begin juni 2024 voor te kunnen leggen en aan de raad eind juni 2024.

Het eerste concept van de jaarstukken was tijdig gereed maar de kwaliteit van de concept jaarstukken, het bijbehorende jaarrekeningdossier en de kennis over de inhoud is, evenals voorgaand jaar, voor verbetering vatbaar. Er zijn diverse correcties doorgevoerd naar aanleiding van de controle.
Wij zullen dit proces intern evalueren met de ambtelijke organisatie. Met extra inspanning van beide zijden hebben we de afwikkeling op basis van de planning gehaald.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het team Financieel Beheer inhoudelijk hier een verbeterslag in te laten maken.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd bij deze verbeterslag focus te leggen op:
- de beheersbaarheid van de boekingen en het rekeningschema;
- de budgethoudersregeling;
- de sub administratie materiele vaste activa, waaronder de juiste indeling en omschrijving;
- de onderbouwingen van de boekingen;
- de kwaliteit van de inhoud van de P&C documenten.
.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Kaderstelling
De financiële verordening (gebaseerd op artikel 212 gemeentewet) en de controleverordening (gebaseerd op artikel 213 van de gemeentewet) zijn herzien vanwege de rechtmatigheidsverantwoording, die nu in de jaarrekening is opgenomen.

De herziene financiële verordening en controleverordening zijn op 28 september 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Beide verordeningen gelden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

Het normenkader is door de gemeenteraad vastgesteld op 28 september 2023.

In de financiële verordening in artikel 9 lid 2 heeft de Raad de verantwoordingsgrens op 1% van de lasten plus dotaties aan reserves gesteld. Op basis van de voorliggende jaarrekening is dit een bedrag van € 1.250.000.

Rechtmatigheidsverantwoording
De rechtmatigheidsverantwoording is in de jaarrekening op bladzijde 213 opgenomen. Wij hebben vastgesteld dat deze is opgesteld overeenkomstig het voorgeschreven model.

Er zijn drie criteria vastgesteld om financiële rechtmatigheid concreet te maken, te weten:
[1] het voorwaardencriterium
[2] het begrotingscriterium en
[3] misbruik en oneigenlijk gebruik.

Het College van B&W legt in de rechtmatigheidsverantwoording verantwoording af over deze drie criteria.

[1] Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium schrijft voor dat financiële handelingen alleen mogen plaatsvinden onder de voorwaarden zoals opgenomen in de wet of in een verordening.

Het voorwaardecriterium komt met name voor bij de volgende processen:
- Europese aanbestedingen
- Subsidieverstrekkingen
- WMO en jeugd
- Omgevingsvergunningen
- Burgerleges
- Lokale heffingen
- Treasury

Europese aanbestedingen
Bij de controle van de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen blijkt dat er bij 4 leveranciers niet volgens de juiste procedure is ingekocht. Dit betreft een bedrag van € 384.000.

Op basis van de uitgevoerde controle blijkt dat diverse inkopen in de komende jaren mogelijk de grens van de Europese aanbestedingsrichtlijn overschrijden. Daarmee ontstaat een risico dat er sprake is van een onjuiste inkoopprocedure.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd (zie ook aandachtspunten van de Raad) het inkoopproces aan te scherpen door vooraf de juiste inkoopbehoefte te bepalen en op basis daarvan de juiste inkoopprocedure te volgen.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

[2] Begrotingscriterium
Het budgetrecht bepaalt dat de gemeenteraad toestemming geeft om het te realiseren beleid per programma binnen de vastgestelde begroting uit te voeren. Uitgangspunt van dit criterium is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is, zowel over- als onderschrijdingen.

In de rechtmatigheidsverantwoording worden alleen de afwijkingen toegelicht die niet passen in de afspraken tussen de gemeenteraad en het College van B&W en als die boven de verantwoordingsgrens uitkomen. De gemeenteraad wordt bij de behandeling van de jaarrekening of eerder expliciet gevraagd met deze afwijkingen in te stemmen.

Meer investeringen dan beschikbaar gesteld krediet
Er zijn kredieten overschreden voor een totaalbedrag van € 283.000.

Meer lasten dan begroot
Op 3 programma's is sprake van een overschrijdingen van de lasten ten opzichte van de begroting. Voor de overschrijdingen op deze programma's is een voldoende toelichting opgenomen in de jaarrekening. Dit betreft open einde regelingen of deze worden gecompenseerd door hogere baten. Zoals aangegeven in artikel 11 lid 4 van de financiële verordening zijn deze overschrijdingen op grond hiervan acceptabel.

Overige afwijkingen van de begroting
Op diverse programma's zijn de werkelijke lasten lager dan begroot en is er een afwijking van de begrote baten. Deze afwijkingen passen binnen het bestaande beleid, maar zijn naar de letter van de wet onrechtmatig.

Oordeel begrotingsrechtmatigheid
Het begrotingscriterium is binnen de huidige afspraken met de gemeenteraad voldoende toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

[3] Misbruik en oneigenlijk gebruik
Het is aan de organisatie om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. Op basis van de eisen in de wet- en regelgeving vindt een vertaling plaats naar de opzet van de interne organisatie.

De gemeente Winterswijk beschikt over M&O beleid. De naleving van dit beleid is voldoende getoetst.

Identificatie
Als gevolg van het niet-identificeren van burgers bij WMO-verstrekkingen of het niet deugdelijk vastleggen is er mogelijk misbruik door burgers met financiële middelen van de gemeente. Op basis van de registraties is bepaald dat er voor € 4 miljoen aan verstrekte voorzieningen in 2023 geen zichtbare vastlegging is van de identificatie.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd na inzage de aard, het nummer van het ID-bewijs en de geldigheidsduur in het clientdossier vast te leggen.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Toelichting op rechtmatigheidsverantwoording in Paragraaf Bedrijfsvoering
Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording is het een vereiste dat het College van B&W in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting geeft op alle afwijkingen die zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast dient te worden beschreven welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Er zijn geen onrechtmatigheden vastgesteld en daarmee is een verdere toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering met maatregelen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen niet noodzakelijk.

Rapportagegrens
In artikel 9 lid 3 van de financiële verordening is opgenomen dat in de paragraaf Bedrijfsvoering fouten en/of onduidelijkheden groter dan € 50.000 worden toegelicht.
In de paragraaf Bedrijfsvoering is dat inderdaad gebeurd.

Uitvoering verbijzonderde interne controle
De verbijzonderde interne controle is deels uitbesteed aan een accountantskantoor. De uitvoering van de verbijzonderde interne controle heeft veel capaciteit gevraagd omdat de organisatie (niet) tijdig de gevraagde documenten opleverde. Dit betrof zowel het proces Europese aanbestedingen, prestatie onderbouwingen als de WMO-jeugd.

Begrotingsrechtmatigheid
Op basis van de vastgestelde begroting zijn er afwijkingen in de baten en de lasten (zowel meer als minder). Op grond van de kadernota rechtmatigheid 2023 is een toelichting hierop verplicht voorzover dit de verantwoordingsgrens overschrijdt. Deze afwijkingen zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

We hebben het College van B&W geadviseerd nadere afspraken over het begrotingscriterium in de financiële verordening toe te voegen:
- *het melden in de jaarrekening van afwijkingen in de baten en onderschrijdingen van de lasten wordt als een tijdige melding aangemerkt.*

Intern inkoopbeleid
Wanneer de inkoopnormen uit de gids Proportionaliteit herhaaldelijk niet worden nageleefd of wanneer de documentatie en/of motivering ervan ontoereikend is, wordt van het College van B&W verwacht hierover te rapporteren via de paragraaf Bedrijfsvoering.

Uw organisatie heeft een eigen inkoopbeleid vastgesteld waarin de gids Proportionaliteit is uitgewerkt. In 2023 is verbijzonderde interne controle uitgevoerd op het volgen van het intern inkoopbeleid voor inkopen onder de Europese aanbestedingsgrens. In de paragraaf Bedrijfsvoering is hierover gerapporteerd dat het beleid niet consequent wordt nageleefd.

Wet Fido en bijbehorende regelingen
Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Deze zijn binnen de gemeente niet geconstateerd.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Onze bevinding over de rechtmatigheidsverantwoording

Op basis van onze toetsing aan de wettelijke voorschriften inzake de rechtmatigheidsverantwoording en de kaderstelling door de gemeenteraad hebben wij vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft. De jaarrekening en het jaarverslag bevat de voorgeschreven informatie.

4.4 Overige bevindingen

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de hoogte van de baten en laten en balansposten.
De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

Grondexploitatie

Er is sprake van 8 grondexploitaties. Er zijn in 2023 geen nieuwe grondexploitaties door de Raad vastgesteld. Voor de berekening van de verwachte resultaten in de actieve grondexploitaties heeft het College van B&W uitgangspunten geformuleerd. Wij vinden deze uitgangspunten acceptabel en consistent aan voorgaande jaren.

Tijdens onze controle zijn alle onderbouwingen per grondexploitatie getoetst, onder meer met behulp van een externe deskundige. Uit dit onderzoek is een aantal adviezen naar voren gekomen om de interne beheersing van de grondexploitaties te verbeteren. Het overall beeld is dat de interne beheersing van voldoende niveau is.

Wij hebben het College van B&W, naar aanleiding van het rapport van de externe deskundige, geadviseerd de verkoopprijzen te laten toetsen door een externe adviseur.

Voor de grondexploitatie de Vlijt hebben wij het College van B&W geadviseerd de uitgangspunten van de indexering op zowel de opbrengsten als de kosten op alle onderdelen toe te passen.

Eind 2023 resteren 3 exploitaties met een verwacht verlies van in totaal € 2,4 miljoen. Hiervoor zijn verliesvoorzieningen getroffen.

In 2023 is op de grondexploitaties de tussentijdse winst met € 63.000 naar beneden bijgesteld. We hebben vastgesteld dat deze winst berekend is conform de voorgeschreven ‘Percentage of completion’ methode.

Op basis van een risicoanalyse is er rekening gehouden in het weerstandsvermogen met een risico van in totaal € 447.000.

De verplichte actualisatie van de grondexploitatie begrotingen en de grondprijzen voor de komende jaren is in de jaarstukken opgenomen. Aan het raadsvoorstel van de jaarstukken wordt het besluit inzake de actualisatie expliciet toegevoegd. De actualisatie is zichtbaar aan de hand van de tabel waarin wordt getoond hoe de exploitaties 2023 zich verhouden tot 2022. De uitgangspunten, zoals vermeld in de paragraaf Grondbeleid, worden zo expliciet goedgekeurd door de Raad.

4.4 Overige bevindingen

Voorziening dubieuze debiteuren

Ultimo 2023 heeft uw gemeente vorderingen op diverse partijen. Door de organisatie is een inschatting gemaakt van de inbaarheid van deze vorderingen.
Voor de openstaande debiteuren is per debiteur een voorziening gevormd van € 335.000 op basis van inbaarheid. De methodiek van berekening is consistent. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten voor deze voorzieningen.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening bedraagt per 31 december 2023 € 2 miljoen. Een voorziening voor groot onderhoud dient te worden gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan dat maximaal 5 jaar oud mag zijn. Het huidige meerjarenonderhoudsplan is in 2020 geactualiseerd, maar niet vastgesteld door de Raad.

Wij hebben het College van B&W, evenals in 2021 en 2022, geadviseerd de komende actualisatie vast te laten stellen door de Raad op basis van de verplichting zoals die opgenomen is in de notitie materiële vaste activa van de commissie BBV.

Voorziening pensioen en voormalig personeel

De voorziening pensioen voor wethouders is gebaseerd op actuariële berekeningen. Deze zijn door een derde partij opgesteld. De gehanteerde rekenrente van 3,16% is conform de circulaire van het Rijk.

Voorziening RVU

Met de introductie van de RVU-mogelijkheden voor het personeel stelt het BBV de verplichting in deze RVU-gelden om te zetten in een voorziening. Per 31 december 2023 is er een verplichting van € 250.000 voor ambtenaren en WSW'ers.

Voorziening verlofsparen

In de CAO gemeenten is voorgeschreven dat medewerkers vanaf 2022 gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om verlof te sparen. Bij de gemeente Winterswijk is per 31 december 2023 het beleid hiervoor intern beperkt uitgerold.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de mogelijkheid tot verlofsparen onder het personeel bekend te maken en voorzieningen te treffen om van deze mogelijkheid gebruik te maken.

Verlofuren

De gemeente Winterswijk sluit aan bij de CAO-termijnen voor het laten vervallen verlofuren. Uit een interne analyse blijkt dat het aantal verlofuren volgens de verlofregistratie is verdubbeld ten opzichte van 2022. De registratie van de opgenomen verlofuren laat te wensen over.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de registratie van de verlofuren te benadrukken onder de personeelsleden.

Voorziening riolering

De gevormde voorziening dient ter financiering van de vervangingsinvesteringen. De dotatie en onttrekkingen zijn niet gebaseerd op het GWP (2019-2023). Eind 2023 resteert nog een saldo van € 2,6 miljoen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de dotaties en onttrekkingen te relateren aan het GWP en het resultaat op het product riool.

4.4 Overige bevindingen

Overige bevindingen

Prestatielevering
Wij hebben een steekproef uitgevoerd om de getrouwheid van de uitgaven te kunnen controleren.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de onderbouwing van de prestaties in de organisatie nader onder de aandacht te brengen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd bij de bestellingen en de autorisatie van de facturen de mandaatregeling te volgen.

Kosten verbonden partijen
De gemeente Winterswijk heeft een deel van haar taken overgedragen aan gemeenschappelijke regelingen. De kosten van deze organisaties komen ten laste van de exploitatie van de gemeente Winterswijk. De kosten van GR VNOG en GR ODA zijn in deze jaarstukken gebaseerd op concept cijfers, omdat de definitieve cijfers op dat moment nog niet voorhanden waren.

Toegerekende reële en bespaarde rente
In de exploitatie wordt interne rente aan diverse budgetten toegerekend. In totaal lasten en baten van € 2,6 miljoen. Dit levert geen meerwaarde voor de beheersing van de gemeente omdat er sprake is van totaalfinanciering en geen projectfinanciering.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd deze interne rente af te schaffen en zo de vrijkomende capaciteit in te zetten op de verbeterslag van team financieel beleid.

Toeristenbelasting en bouwleges
Bij onze controle is gebleken dat de tarieven van de bouwleges niet altijd juist worden toegepast. De afwijking is niet van grote omvang en heeft derhalve geen gevolgen voor ons accountantsoordeel.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het aantal tarieven per soort accommodatie voor de toeristenbelasting te reduceren en de nauwkeurigheid op de facturatie van de bouwleges te verhogen.

Lokale heffingen
Een deel van de lokale heffingen (Precariobelasting – grafrechten - markgelden) worden niet via de sub administratie van de lokale heffingen in rekening gebracht.

Om het risico op onjuiste toepassing van tarieven en grondslagen te reduceren, hebben wij het College van B&W geadviseerd alle heffingen via VRIS te laten verlopen.

Boekwaarde materiele vaste activa
Voor enkele panden is vastgesteld dat de boekwaarde hoger is dan de WOZ-waarde, waaronder het Gerrit Komrijcollege.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd eventuele lagere WOZ-waarden ten opzichte van de boekwaarde af te waarderen bij op handen zijnde verkoop van het pand.

5. Interne beheersing

Ons beeld van uw organisatie

De interne beheersing van de organisatie vraagt aandacht. Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter van 13 november 2023 gerapporteerd. Deze hebben wij besproken met de financiële raadscommissie.

Risico's interne beheersing

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat, hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden verricht om dit risico te verlagen.

IT omgeving

Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle steunen we voor een beperkte mate op de automatiseringsomgeving van uw organisatie.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

5. Interne beheersing algemeen

Subsidie verstrekkingen

Uit de verbijzonderde interne controle blijkt dat er diverse formele onrechtmatigheden zijn geconstateerd in het proces, zoals het ontbreken van

- een subsidievaststelling,
- het subsidiebedrag op de –beschikking en –vaststelling,
- documenten ten behoeve van de vaststelling van de subsidie.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de formele voorwaarden van het subsidieproces te volgen.

Tijdigheid beschikkingen WMO en jeugd

Wij hebben het College van B&W geadviseerd toezicht te houden op het tijdig verstrekken van beschikkingen binnen de wettelijke termijn.

5. Interne beheersing SiSa

Ontwikkeling Single Information Single Audit
Iedere gemeente kan extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. Gemeenten moeten elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze het geld hebben besteed. Dit doen zij via de methodiek SiSa: single information, single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole. De informatie hiervoor wordt in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening en voorzien van een controle door de accountant.

Het aantal regelingen dat verantwoord moet worden via de SiSa-bijlage is fors toegenomen in de afgelopen jaren. De gemeente Winterswijk dient 33 toegekende subsidies te verantwoorden via de SiSa-bijlage.

De toename in het aantal subsidieregelingen waarvan via SiSa verantwoording wordt gevraagd, vraagt veel tijd. De regelingen worden steeds complexer en dit vraagt een verdergaande samenwerking tussen meerdere afdelingen binnen de organisatie. Het proces voor het aanvragen en verantwoorden vraagt coördinatie, inrichting van de administratie en planning om te kunnen voldoen aan de voorwaarden om de specifieke uitkering uiteindelijk te kunnen ontvangen.
De kosten van de accountantscontrole en de inzet van eigen tijd neemt significant toe door deze extra regelingen en veel organisaties worstelen met het beheersbaar houden hiervan. Tijdens de controle zijn er diverse correcties doorgevoerd.

Bij het opstellen van de verantwoording dienen de kosten inzichtelijk te zijn en indicatoren over de prestatie te worden opgeleverd.

Een aantal specifieke uitkeringen worden doorgegeven aan andere instanties, zoals bijvoorbeeld de ventilatie scholen en Informatiepunten Digitale Overheid.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd bij het doorgeven van deze specifieke uitkeringen vooraf afspraken te maken over de inhoud van de af te leggen verantwoording, het moment waarop en de onderbouwing van de geleverde prestatie.

De bestedingen van deze specifieke uitkeringen zijn rechtmatig voor zover de prestatie aangetoond is en valt binnen de gestelde voorwaarden.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de geleverde prestatie gedurende de besteding vast te leggen en te onderbouwen.

Het opnemen van bestede uren onder de bestedingen is toegestaan voor zover het mogelijk is om de verrichte activiteiten aan te tonen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de bestede uren van personeel te onderbouwen met een tekstuele toelichting van de verrichte activiteiten, toegespitst op de doelstellingen waarvoor de SPUK is verstrekt.

H32 Regeling specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden
De besteding van deze toegekende SPUK is in 2023 niet meegenomen als gevolg van het ontbreken van de juiste capaciteit voor het opstellen van een specificatie. Vooralsnog is deze SPUK alleen beschikbaar in 2022 en 2023.

6. Onze verantwoordelijkheid

Onze opdracht

De jaarrekening 2023 is onder verantwoordelijkheid van het College van B&W opgesteld. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle op basis van onze controlestandaarden voor accountantscontrole uitgevoerd. Daarnaast hebben wij het besluit Accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 1.125.000 (1% van de lasten en dotaties aan de reserves) en voor onzekerheden € 3.749.000 (3%).

Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. Naast de controle van de jaarrekening hebben wij géén overige diensten en/of adviesopdrachten uitgevoerd. De voor uw organisatie in 2023 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid.

Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude gezien.

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College van B&W van uw gemeente. Ingeval van fraude door het College van B&W melden we dit aan de gemeenteraad. Wij merken op dat onze werkzaamheden niet specifiek gericht zijn op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College van B&W.

De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn werkzaamheden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

7. Afsluiting

Publicatie jaarrekening
Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de gemeenteraad, op de website van uw gemeente samen met de controleverklaring van de accountant, te publiceren. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

De wetgeving rondom de WNT (Wet Normering Topinkomens) geeft aan dat de WNT-verantwoording door uw gemeente op internet gepubliceerd moet worden voor een periode van tenminste zeven jaar. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn.

Afsluiting
Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking en open communicatie tijdens onze controlewerkzaamheden.
Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Bijlagen

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

In bijlage 1 geven wij de tekst weer welke wij zullen opnemen in de controleverklaring inzake
- Fraude
- Continuïteit: financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Dit is niet de volledige tekst van de controleverklaring.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Fraude

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het College van B&W inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Aangezien de baten hoofdzakelijk bestaan uit de Algemene uitkering, subsidie ontvangsten van het Rijk en Provincies, lokale heffingen en leges, onderkennen we geen frauderisico in de verantwoording van de baten. De algemene uitkering en de subsidie ontvangsten zijn beperkt tot een opgave van derden. De lokale heffingen en leges betreffen een veelheid van posten van beperkte omvang waardoor geen risico ontstaat op een afwijking van materieel belang.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de concerncontroller en de portefeuillehouder. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Doorbreking interne beheersing Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt	Het College van B&W en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het management.
Beïnvloeden van schattingen Het risico dat schattingsposten onterecht door het management beïnvloed worden	Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Prestatie onderbouwingen Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.
Ongeautoriseerde betalingen Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.
Corruptierisico grondtransacties Het risico op niet-zakelijke transacties bij de grondverkopen	We hebben de opzet en het bestaan van de interne beheersing met betrekking tot verkopen van gronden vastgesteld. Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Wij hebben een deelwaarneming verricht op de materiële verkooptransacties. Wij hebben vastgesteld dat de gehanteerde verkoopprijzen zijn gebaseerd op de nota grondprijzen.
Ambtelijke corruptie Het risico op corruptie door ambtenaren, bestuurders en toezichthouders	We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van de integriteitschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring continuïteit

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het College van B&W heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
Onze controlewerkzaamheden om het inzicht, dat het College van B&W, geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2023 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het College van B&W heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het College van B&W over zijn kennis van risico's na de periode van de door het College van B&W verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het College van B&W gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage 2 SiSa tabel

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 d.d. 12 januari 2024.
Wij zijn verplicht een tabel op te nemen in dit accountantsverslag met fouten en onzekerheden met betrekking tot de verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2024 bij het CBS aan te leveren, inclusief de hieronder vermelde oordelen in onze controleverklaring:

Bijlage SiSa tabel

Strekking controleverklaring	
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
A15	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	geen	n.v.t.	n.v.t.
A24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024	geen	n.v.t.	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	geen	n.v.t.	n.v.t.
C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	geen	n.v.t.	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	geen	n.v.t.	n.v.t.
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	geen	n.v.t.	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	geen	n.v.t.	n.v.t.
C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	geen	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	geen	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	geen	n.v.t.	n.v.t.
D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters	geen	n.v.t.	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	geen	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage SiSa tabel

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.
F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2022	geen	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage SiSa tabel

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	geen	n.v.t.	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	geen	n.v.t.	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	geen	n.v.t.	n.v.t.
H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	geen	n.v.t.	n.v.t.
H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	€ 212.000	Zie pagina 7

Samen bouwen aan duurzaam succes

Als ondernemer, manager of bestuurder dealt u dagelijks met veranderingen. Dan is het prettig om voor cijfers, financiële processen en fiscale vraagstukken zekerheid in te bouwen. Wij zijn graag die specialist dichtbij, die altijd een extra stap voor u zet en die naast de data altijd de mens ziet.

▼ Zullen we samen bouwen aan uw duurzame succes?

stolwijk kennisnetwerk